

sdělena komukoli s účinkem sdělení přímého. Sdělení musilo by se státi osobě, jež je k přijetí takového prohlášení zmocněna. Jak již dovozeno, není tomu beze všeho tak u obchodvedoucího. V dalším dovodil rekursní soud, že jest tu obdobně použití i ustanovení §§ 101 a násl. c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Rekursní soud rozřešil otázku, o níž tu jde, zda totiž obchodvedoucí Alois L. byl oprávněn platně přijmouti výpověď, kterou žalobkyně ohledně pronajatých místností žalované firmě prohlásila ústně jen jemu, správně a v podstatě správně své rozhodnutí také odůvodnil. Názor dovolací stížnosti, že správnost opačné, kladné odpovědi na otázku plyne z ustanovení služební smlouvy Aloisa L-a, jest mylný. Dovolací stížnost neudává, které ustanovení smlouvy má při tom na mysli. Z celkového obsahu smlouvy plyne spíše opak. Služební smlouva neuděluje obchodvedoucímu výslovné právo, najatými místnostmi nějak vládnouti, nýbrž zavazuje ho, že se nebude snažiti získati místnosti žalovanou najaté pro sebe nebo pro někoho jiného, a prohlašuje, že obchodvedoucí není oprávněn jménem firmy něco vyjednávat, zejména že není oprávněn přijímati za žalovanou soudní neb daňové výměry, a že není zmocněn ji u úřadu zastupovati a jejím jménem jakékoli podání činiti. Z těchto ustanovení smlouvy plyne jasně jednak, že žalovaná firma klade značnou váhu na to, by si najaté místnosti zachovala pro sebe, jednak že, nedávajíc obchodvedoucímu právo, za ni cokoli vyjednávat nebo ji v důležitých věcech zastupovati, ho ani nezplnomocňuje nad meze čl. 47 obch. zák. a proto ani k přijímání nebo dokonce k vyřizování výpovědi z nájmu. Při takovém jeho právním postavení nelze obchodvedoucího míti za oprávněna, tím méně za povinna, by výpověď přijal i jen v tom smyslu a k tomu účelu, by ji oznámil žalované. Svěřila-li mu žalobkyně přes to tento úkol, jde na její vrub, opomenul-li splniti úkol, jež mu svěřila proti jeho povinnostem. Mylný je též názor dovolací stížnosti, že výpověď může býti dána kterékoliv osobě, jen když je tu možnost, že její projev bude dodán osobě, pro kterou byl zamýšlen, a že postačí, že osoba ta o jejím projevu zvěděla aneb zvědět mohla. Třebaže se k platnosti výpovědi nevyžaduje, by výpověď byla osobou, již platí, také přijata, zůstává výpověď přece právním jednáním, které může proti druhé osobě působiti jen, stalo-li se k ní nebo k jejímu zmocněnci. Mohouť s ní býti spojeny nejdůležitější právní a hospodářské následky pro vypovídaného a přičilo by se pojmu a nejprvotnějším základům právního řádu, kdyby mohlo býti na zdařbůh zůstaveno náhodě, zda a kým vypovídaný o tomto projevu snad zví. Bylo tudíž schváliti názor rekursního soudu již z těchto důvodů a netřeba se obíratí také ještě otázkou, zda jej lze opřítí s úspěchem i o předpis § 101 a násl. c. ř. s.

Čís. 10765.

Postupem pohledávek postupitele za třetí osobou k zajištění pohledávek postupníka za postupitelem zůstaly pohledávky postupníka za

postupitelem co do pravosti, splatnosti a žalovatelnosti nedotčeny, a jest při vymáhání pohledávek postupníka za postupitelem lhostejno zejména i to, zda dříve, než žaloval, postoupil zpět postupiteli pohledávky postoupené mu k zajištění.

Postoupeny-li pohledávky k zajištění, jest tomu, nebylo-li nic jiného ujednáno, rozuměti tak, že postupník má jménem vlastním a na účet postupitele postoupené pohledávky vybrati a po případě i soudně vymáhati. Útraty s tím spojené jdou, nebylo-li nic jiného ujednáno, na účet postupitele. K těmto útratám patří i náklady mimosoudního vymáhání, jsou-li k uskutečnění práva nutné a účelné.

(Rozh. ze dne 8. května 1931, Rv I 640/30.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení kupní ceny za dodané zboží. Stalo se nesporným, že žalovaný postoupil k zajištění této pohledávky žalobci svou pohledávku za spolkem K. Procesní soud první stolice žalobu pro tentokráte zamítl. Odvolací soud uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci zažalovanou pohledávku proti tomu, že žalobce postoupí žalovanému zpět pohledávku za spolkem K. Důvody: Jest nesporno, že pohledávka žalovaného za spolkem K. byla žalobci postoupena k zajištění jeho původního nároku. Spornými zůstaly jen právní účinky tohoto postupu, zejména otázka, zda při postupu k zajištění může postupník vymáhati svou původní pohledávku za postupitelem dříve, než postoupenou pohledávku postoupil zpět. Soud procesní řeší tuto otázku ve smyslu záporném a vzhledem k nesporné okolnosti, že žalobce zmíněnou pohledávku žalovanému dosud zpět nepostoupil, zamítá žalobu jako předčasnou pro tentokráte. S názorem tímto však soud odvolací se nesrovnává. V souzeném případě jest předmětem nároku žalobcova a proto právním důvodem žaloby trhovía smlouva, pokud se týče nárok na zaplacení zbytku trhovía ceny za dodané zboží a teprve v druhé řadě eventuelní nárok na náhradu škody ve smyslu § 1397 obč. zák. Vzájemný nárok žalovaného směřuje k vyúčtování postoupené pohledávky a k vydání eventuelního přebytku, po případě k zpětnému postupu dosud nevydobyté pohledávky za spolkem K. žalovaným žalobci postoupené a jest proto věc posuzovati podle zásad vyslovených v § 469 obč. zák., pokud se týče § 1052 obč. zák. o vzájemném plnění. Neboť postupem pohledávky žalovaného za spolkem K. zůstala žalobcova pohledávka za žalovaným co do pravosti, splatnosti a žalovatelnosti nedotčena. Vyslovil-li pak žalobce již v žalobě ochotu, že po zaplacení zažalované pohledávky žalovanému vydá další vyrovnací kvoty, které od spolku K. obdrží a jemu pohledávku za spolkem K. zpět postoupí, nelze žalobu zamítnouti ani pro tentokráte, nýbrž jest žalobě o zaplacení zbytku trhovía ceny za dodané zboží, pokud jest prokázána, vyhověti, ovšem ale pojati do výroku rozsudečného vzájemný závazek žalobcův a to i z úřadu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaného.

D ů v o d y :

Rozhodnutím uveřejněným ve sb. n. s. pod čís. 7101 bylo arciť vysloveno, že, byla-li postoupena pohledávka k zajištění pohledávky postupníkovy za postupitelem — jakž tomu v souzeném případě —, jest splatnost původní pohledávky postupníkovy proti postupiteli odložena. Ale nejvyšší soud dodatečně opustil tento právní názor a vyslovil a blíže odůvodnil v rozhodnutí uveřejněném ve sb. n. s. pod čís. 8895, že postupem pohledávek postupitele za třetí osobou k zajištění pohledávek postupníka za postupitelem, zůstaly pohledávky postupníka za postupitelem co do pravosti, splatnosti a žalovatelnosti nedotčeny, a že jest při vymáhání pohledávek postupníka za postupitelem lhostejno zejména i to, zda dříve, než žaloval, zpět postoupil postupiteli pohledávky postoupené mu k zajištění. Dovolací soud nemá příčiny, proč by se navrátil k právnímu názoru zatím již opuštěnému, to tím spíše, an neodpovídá předpokládanému úmyslu stran, který jest obdobný jako při zřízení zástavního práva, kde zástava, není-li zvlášť umluven opak, nevylučuje žalobu proti osobnímu dlužníku a nemusí býti vrácena před podáním žaloby. V této příčině není tudíž dovolání opodstatněno a zejména není ve svých právech dotčen dovolatel výrokem, že zaplacení státi se má proti tomu, že žalobce žalovanému zpět postoupí pohledávku postoupenou k zajištění, pokud nebyla ještě vybrána. Ale dovolání ani jinak není v právu, neboť, postoupena-li pohledávka k zajištění, jest tomu, nebylo-li nic jiného zvlášť ujednáno, podle pravidel poctivých styků (§ 914 obč. zák.) rozuměti tak, že postupník má jménem vlastním a na účet postupitele postoupené pohledávky vybrati a po případě i soudně vymáhati, z čehož vyplývá, že útraty s tím spojené, vyjmouc opět případ opačné dohody, jež se zde nestala, jdou na účet postupitele. K těmto útratám náleží arci i náklady mimosoudního vymáhání, jsou-li k uskutečnění práva nutné a účelné.

Čís. 10766.

»Nebezpečím« ve smyslu § 520 obč. zák. není jen nebezpečí úplné zkázy věci; stačí i nebezpečí ze špatné správy věci, nebezpečí, že se zhorší podstata věci, nebezpečí, že nastane škoda, kterou nebude lze snadno napravit.

Předpokladem eventuelního nároku na odstoupení věci nebo nároku na trpění soudní správy (§ 520 obč. zák.) není, by se zajišťovací nárok ukázal býti neproveditelný exekucí; stačí, že poživatel nechce zajištění poskytnouti nebo je poskytnouti nemůže.

Důkazní břímě, že jde o opravy, doplňky a pořízení, jež podle § 513 obč. zák. obstarati jest povinností poživatele, a že roční výtěžky z nemovitosti dostačují k tomu, by poživatel nikl náklady s tím spojené, stihá vlastníka.